

ÅRSRAPPORT 2023

Göteborgs begravningsamfällighet

Svenska kyrkan

GÖTEBORGS
BEGRAVNINGSSAMFÄLLIGHET

Innehåll

- 3 Tack för ett gott arbete!
- 4 Det hände 2023
- 8 36 begravningsplatser
- 9 7 ceremonilokaler
- 10 Siffror från vår verksamhet
- 12 Om begravningsamfälligheten
- 15 Samfällighetens ekonomi 2023
- 16 Resultat- och balansräkning
- 17 Flerårsöversikt och definitioner
- 18 Begravningsstyrelse och begravningsombud

BILDFÖRTECKNING

Alla bilder är tagna av Birgitta Löwing Kiser förutom de nedan angivna.

Framsidan: Läs om bilden på sidan 3, bild Jaana Rintala Berndtsson.

Sidan 4: Anläggningsarbete på Billdals kyrkogård, bild: Mikaela Fläderblom.

Grillunch på Västra kyrkogården, bild: Mattias Hagberg

Sidan 6: Slukhål på Västra kyrkogården, bild: Johan Sundberg
Jätteloka bekämpas med lie, bild: Niklas Månsson

Renoverat kapellfönster, bild: Roger Johansson

Sidan 7: Klottersanering på Kviberg, bild: Johan Sundberg

Sidorna 8–9: Kartor och grafik: Maria Mannberg

Sidan 11: Urna, foto: Johannes Frandsen/Ikon

Sidan 18: Ann-Marie Ericson, bild: Martin Schild
Sten Janson, bild: Ulf Janson

Baksidans insida: Urnlunden på Billdals kyrkogård

Möte med företrädare för begravningsbyråer.

Baksidan: Nytt lapidarium på Styrso, bild Jaana Rintala Berndtsson.

Perenner lockar till sig pollinerare på Kviberg.

Häckklippning Västra kyrkogården.

Göteborgs begravningsamfällighet är miljödiplomerad enligt Svensk Miljöbas

Denna produkt är Svanen- och FSC-märkt.

Tryck: Åtta45 2024

Tack för ett gott arbete!

År 2023 har vi arbetat vidare med våra satsningar i linje med de prioriterade områdena i riktlinjerna för begravningsverksamheten.

Årsrapporten speglar året i såväl siffror som i bild och text. En stor händelse var invigningen efter renoveringen av krematoriets äldre del på Kviberg. De nya krematorieugnarna kommer att möta såväl behovet av kapacitet som miljökrav. Vi fortsatte arbetet för att tillgodose behovet av ny begravningsmark, arbetet med nya gravskick, löpande underhåll samt hantering av bland annat oväder och cyberangrepp.

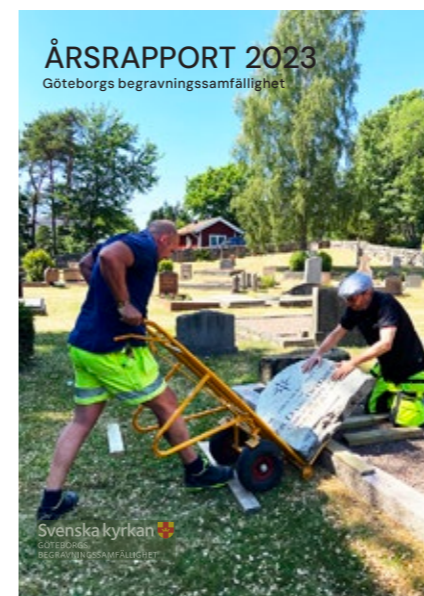
Från min och styrelsens sida vill jag framföra ett stort tack för allt gott arbete som bidragit till vår verksamhet.

Ett särskilt tack till tidigare förvaltningschef Cissi Hammer, som gick i pension 1 februari 2024, för hennes engagemang och framåtsyftande arbete med att forma organisationen inför kommande år.

Slutligen också ett varmt välkommen till vår nya förvaltningschef Erik Gedeck som rekryterades under 2023! Vi ser fram emot många goda år i arbetet med att ge göteborgarna en fin plats för sin sista vila.

Göteborg i april 2024
Eric Muhl, ordförande
i begravningsstyrelsen

Om bilden på framsidan:

När vi lät renovera en mur på Askims norra kyrkogård hittade vi en gravsten från 1800-talets början i muren. Medarbetarna i vår stenverkstad gjorde rent stenen och fyllde i texten. Efterforskningar visade att stenen hörde hemma på en av kyrkogårdens gravplatser och i juni 2023 kunde Robin Lambro och Johan Fors återbörda gravstenen till sin rätta plats.

Till vänster: Vi anlägger nya kistgravkvarter på Billdals kyrkogård.
Överst: På våren hånder det att våra medarbetare ordnar grillluncher för att skapa trivsel och gemenskap, här på Västra kyrkogården.
Ovan: I juni steg värmen och vi uppmanade utearbetare att dricka mycket och söka skugga mellan varven.
Överst till höger: Invigning av den nya minnes- och askgravlund i Torslanda.
Till höger: Ovädret Hans orsakade översvämning på Östra kyrkogården.
Längst till höger: IT-samordnare Igor Vukmirovic fick stöttning av Robert Hedenvik från skötsel under cyberangreppet mot Svenska kyrkan.

Vårt främsta uppdrag som begravningshuvudman är att se till att alla göteborgare får en plats för sin sista vila. Vi arbetar på flera sätt för att möta behovet av gravplatser för stadens växande befolkning. Vi förtätar befintliga begravningsplatser, anlägger nya gravkvarter, upplåter återlämnade gravplatser på nytt och planerar för nya begravningsplatser. 2023 utvecklade vi våra analyser av begravningsstatistiken så att vi bättre kan följa gravsättningstakten på olika begravningsplatser. Därigenom kan vi göra säkrare prognoser för hur länge gravplatserna räcker samt när och var vi behöver bygga ut eller anlägga nya begravningsplatser.

På Billdals kyrkogård började vi 2023 anlägga nya kistgravkvarter som rymmer 749 gravplatser, varav 122 är platser för barnkistor. Sammanlagt blir det plats för cirka 1 400 kistor, eftersom gravplatserna för vuxna anläggs på dubbelt djup, alltså med plats för två kistor i varje. Nästa större utbyggnad kommer att ske i Tuve. 2023 gestaltade och projekterade vi utbyggnaden på fyra hektar som ska rymma cirka 4 400 kistor och 1 700 urnor. Även en askgravlund med plats för 6 000 askor ska uppföras. Vi räknar med byggstart i november 2024.

Vi arbetar också vidare tillsammans

med Göteborgs stad för att hitta en lämplig plats för en ny stor begravningsplats. Utredningsarbetet har varit mer omfattande och komplext än förväntat. En lokaliseringsutredning beräknas vara klar våren 2024, den behöver sedan förankras såväl inom staden som i begravningsamfälligheten.

Ett annat sätt att skapa fler gravplatser är att förtäta våra befintliga begravningsplatser. I början av 2023 bad vi medarbetare i skötsel och grävarlag att komma med förslag på ytor på begravningsplatserna där de ser att nya gravplatser skulle kunna anläggas. Gensvaret blev

stort! Medarbetarna på enheten utveckling och förvaltning gick sedan igenom förslagen och under 2024 fortsätter arbetet med att prioritera ytor för förtätning.

Ytterligare en möjlighet vi har är att upplåta återlämnade gravplatser på nytt. Det kan vi göra när gravrättsinnehavare lämnar tillbaka gravplatser där det finns plats för ytterligare kistor eller urnor. Först när det gått 25 år sedan senaste gravsättning kan gravplatsen återupplåtas. 2023 intensifierade vi arbetet med gravplatser där gravrättsinnehavare saknas. Målet är att antingen hitta personer som vill vara

gravrättsinnehavare eller att gravplatsen ska återlämnas till oss.

Den stora askgravlund på Västra kyrkogården är fullbelagd, men önskemålet att kunna gravsätta i askgravlund är fortsatt stort. Därför skapade vi 2023 en variant på gravskicket. Vi gjorde om återlämnade familjegravar till det vi kallar mindre askgravlunder. Tidigare gravsatta vilor kvar i graven, men i övre, orörda lager finns plats för ett hundratal askor i varje mindre askgravlund. Vi beslöt också att påbörja arbetet med att bygga ut Nya Varvets kyrkogård med en större askgravlund. **I maj 2023** kunde vi börja gravsätta

i den efterlängtade och nyanlagda minnes- och askgravlund på Torslanda kyrkogård. Vi har anlagt gångar, byggt murar med plats för namnplaketter och skapat en gemensam smyckningsplats.

Ekologisk hållbarhet är ett annat prioriterat område för begravningsamfälligheten. 2023 tog vi ett viktigt steg mot målet fossilfri verksamhet genom att vi bytte ut ugnarna i krematoriets gamla del, som finns i det som en gång var Helga korsets kapell. De gamla ugnarna värmdes med fossil eldningsolja, medan de nya värms med det förnybara bränslet rapsmetylester,

Till vänster: När anläggningslaget grävde upp ett slukhål visade det sig att rördelar glidit isär och det blev ett större arbete som uppmärksammades i medierna.
Överst: Fönster renoverades och i kapellet på Mariebergs kyrkogård går det nu även att öppna det mindre fönstret.
Ovan: Carl Byhlin bekämpar jättebjörnloka med lie på Kvibergs kyrkogård.

Överst: Ugnarna byttes ut och lokalerna i den gamla krematoriedelen fick ett lyft.
Ovan: Maria Tjernström svarade på frågor vid Fridhems kapell på allhelgona.
Överst till höger: Medarbetare från våra skötselenheter utbildades i klottersanering.
Till höger: Oskar Fläderblom och Teresia Engbom planterar på en av våra mindre askgravlundar på Västra kyrkogården.

RME. Det innebär att vi har minskat våra koldioxidutsläpp väsentligt. Vi har också tagit fram en plan för att öka den biologiska mångfalden på begravningsplatserna.

Under 2023 undersökte vi möjligheten att installera solceller på ekonomibygnaderna på Lundby nya kyrkogård. Efter en antikvarisk utredning gav Länsstyrelsen sitt godkännande ur kulturarvsperspektiv. Nästa steg i projektet är att ansöka om bygglov.

Vädret ställde till det vid några tillfällen under året, både för våra medarbetare och för besökare på

begravningsplatserna. I juni slog en värmebölja till och vi dukade upp saft och vätskeersättning för våra utarbetare samt uppmanade dem att ta paus ofta och söka skugga. I augusti härjade ovädret Hans. Bäckan i urnlundan på Billdals kyrkogård förvandlades till en strid fors, träd knäcktes och en mindre del av Östra kyrkogården lades under vatten så att vi fick stänga av förbipasserande.

I september upptäckte vi ett slukhål på Västra kyrkogården. Möjligen hade det samband med ovädret, men framför allt är VA-ledningarna på Västra kyrkogården

gamla och i dåligt skick. De senaste åren har vi filmat hela VA-nätet på begravningsplatsen och det avsnitt där slukhålet upptäcktes stod först i tur att åtgärdas. Nu fick det i stället ske akut.

Själva slukhålet var inte så stort, men när vårt anläggningslag började gräva visade det sig att sektioner i en rörledning glidit isär. Grävarbetet blev större än förväntat och väckte även uppmärksamhet i medierna.

Den 23 november utsattes Svenska kyrkan för ett cyberangrepp, som fick stora konsekvenser för begravningsverksamheten och som drabbade anhöriga genom att de i flera

fall inte kunde gravsätta sina kära på det sätt och vid den tidpunkt de tänkt sig.

Cyberangreppet gjorde att vi inte kunde komma åt vår digitala gravbok. Därmed kunde vi inte gravsätta i familjegravar eftersom vi riskerade att kränka gravfriden när vi inte kunde se var i graven tidigare kistor eller urnor var gravsatta.

Vi fick även problem med bokningar i kapell och ceremonilokaler och fick upprätta manuella rutiner för att hålla reda på var i begravningsprocessen kistor och urnor befann sig.

För ett antal av våra medarbetare medförde cyberangreppet många

timmar övertid, medan andra inte kunde utföra sina uppgifter över huvud taget.

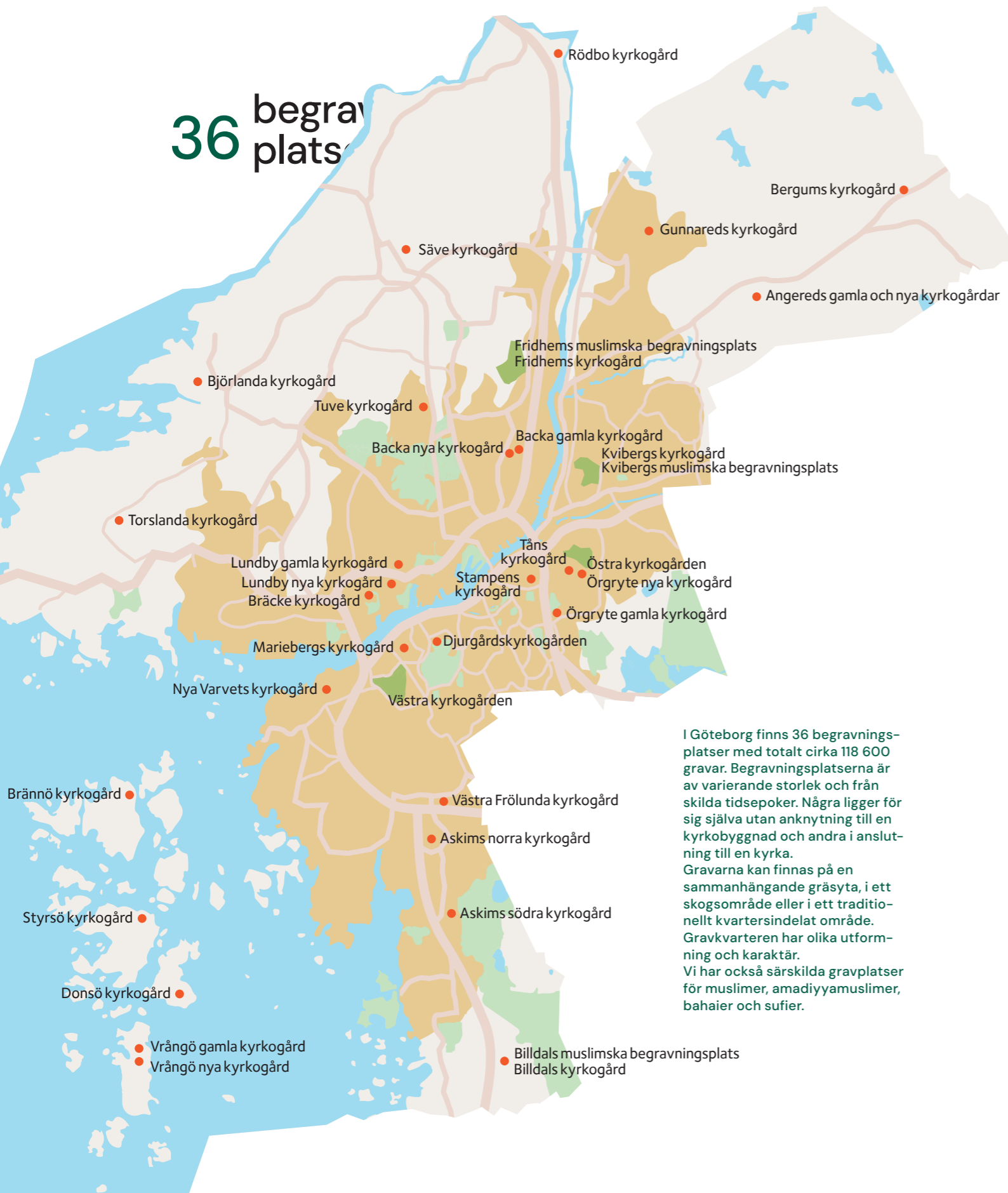
Exempel på andra projekt som genomförts under året:

- På fastighetssidan jobbade vi hårt med att åtgärda underhållsbrister. Vi uppdaterade styr- och reglersystem i flera byggnader, åtgärdade brister i brandskyddet, installerade larm och kameraövervakning, renoverade elskåp, åtgärdade skadade kablar och kopplingskåp, bytte ut portar, renoverade kapellfönster och mycket annat.
- Vi utförde också asfaltsarbeten, lagade trappor och stenläggningar

och på Fridhems kyrkogård monterade vi en större infartsgrind.

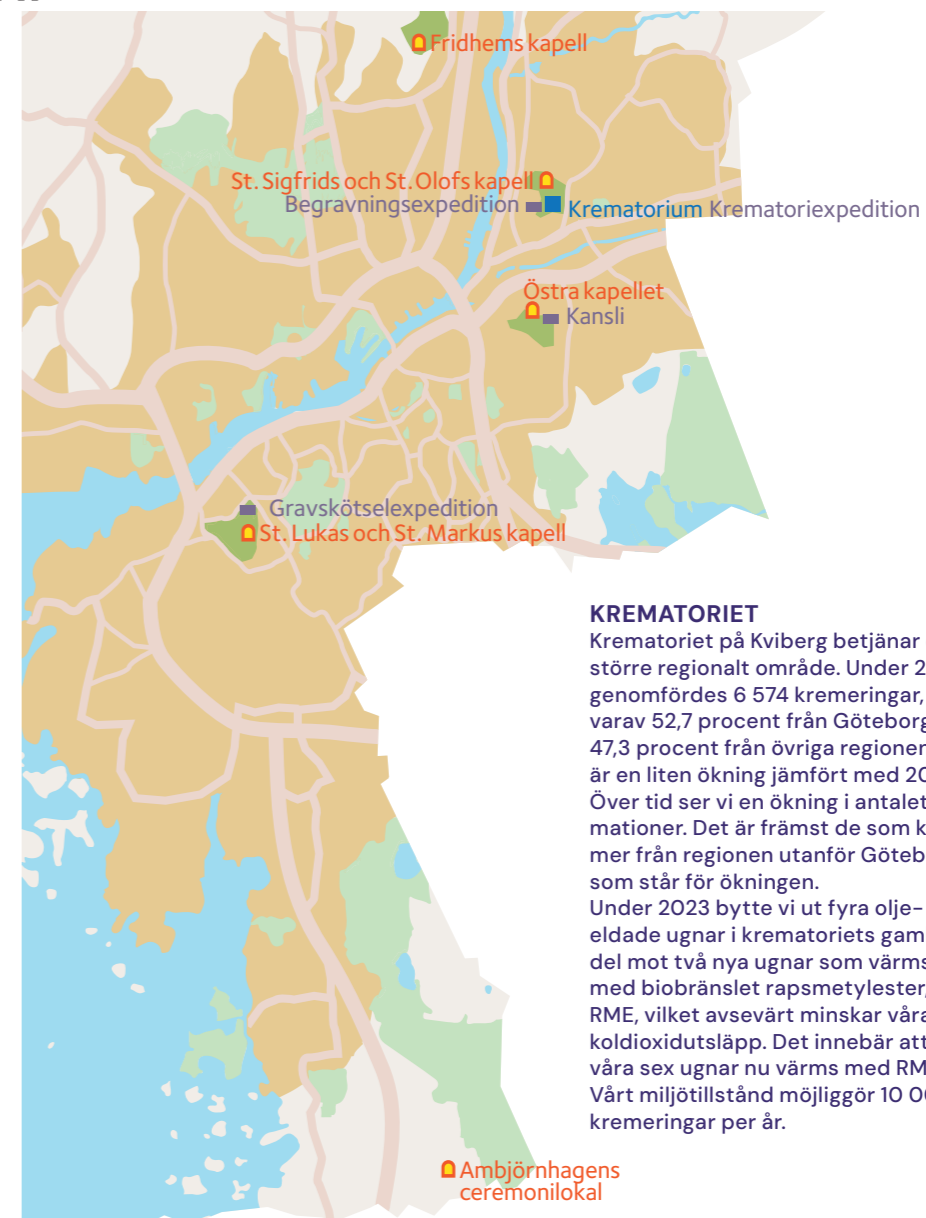
- Renoveringen av staket och grindar på Djurgårdskyrkogården fortsatte, arbetet pågår fram till och med 2025. Staketsektionerna blåstras, repareras och målas om.
- Omläggningen av muren på Nya Varvets kyrkogård avslutades. En öppning i muren togs upp för att skapa en förbindelse till ytan där vi ska anlägga en askgravlund.
- På Styrso uppförde vi ett lapidarium där äldre gravstenar bevaras.
- En förstudie inför renoveringen av portalen "Tänk på döden" på Stampen påbörjades. Även muren längs Stampgatan besiktigades. ■

36 begravningsplatser

I Göteborg finns 36 begravningsplatser med totalt cirka 118 600 gravar. Begravningsplatserna är av varierande storlek och från skilda tidsepoker. Några ligger för sig själva utan anknäring till en kyrkobyggnad och andra i anknäring till en kyrka. Gravarna kan finnas på en sammanhängande gräsyta, i ett skogsområde eller i ett traditionellt kvartersindelad område. Gravkvarteren har olika utformning och karaktär. Vi har också särskilda gravplatser för muslimer, amadiyyamuslimer, bahaier och sufier.

7 ceremonilokaler

GRAVSKICK

Det finns flera olika gravskick (sätt att begravas) att välja på i Göteborg. Kist- och urngravar upplåts med gravrätt i 25 år. Gravrätten kan förlängas med 25 år i taget. För minneslundar och askgravlundar finns ingen gravrätt. För askgravlund gäller att man kan närvara vid gravsättning, alltså när askan grävs ned i det gemensamma gravområdet, samt att namnplakett får sättas upp. Göteborgs begravnings-samfällighet debiterar en kostnad för namnplaketten och garanterar att den finns kvar under 25 år. I minneslundarna är gravsättningen helt anonym och anhöriga har inte rätt att närvara vid gravsättningen. Smyckning sker på gemensamma smyckningsplatser både i askgravlundar och minneslundar.

KREMATORIET

Krematoriet på Kviberg betjänar ett större regionalt område. Under 2023 genomfördes 6 574 kremeringar, varav 52,7 procent från Göteborg och 47,3 procent från övriga regionen. Det är en liten ökning jämfört med 2022. Över tid ser vi en ökning i antalet kremerationer. Det är främst de som kommer från regionen utanför Göteborg som står för ökningen. Under 2023 bytte vi ut fyra oljeeldade ugnar i krematoriets gamla del mot två nya ugnar som värms med biobränslet rapsmetylester, RME, vilket avsevärt minskar våra koldioxidutsläpp. Det innebär att alla våra sex ugnar nu värms med RME. Vårt miljötillstånd möjliggör 10 000 kremeringar per år.

CEREMONILOKALER

Genom begravningsavgiften har alla tillgång till våra kapell och ceremonilokaler som är till för alla typer av begravningsceremonier. Kapellen är olika stora, från olika tidsepoker och finns på våra större begravningsplatser: På Fridhems kyrkogård finns Fridhems kapell, på Kvibergs kyrkogård finns Sankt Sigfrids och Sankt Olofs kapell, på Östra kyrkogården finns Östra kapellet, på Västra kyrkogården finns Sankt Lukas och Sankt Markus kapell och på Billdals kyrkogård finns Ambjörnhagens ceremonilokal. I december 2023 beslutade begravningsstyrelsen att Ambjörnhagens ceremonilokal ska tas ur bruk våren 2024 och så småningom rivs, eftersom den är i dåligt skick och endast har använts vid ett fåtal tillfällen de senaste åren.

Siffror från vår verksamhet

Vi använder begravningsstatistiken som ett verktyg för planering och prognoser för att kunna fullgöra vårt uppdrag som begravningshuvudman. Här är några siffror som kan vara

intressanta för fler än oss som arbetar i begravningssamfälligheten. Notera att årets siffror i någon mån kan ha påverkats av konsekvenserna av cyberangreppet mot Svenska kyrkan.

Antal avlidna och kremerade samt uppgifter om begravningsceremonier

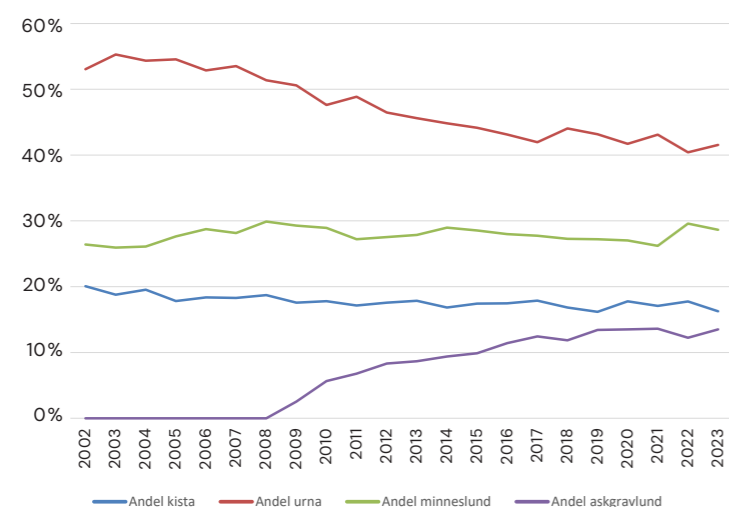
	2023	2022	2021	2020
Antal avlidna folkbokförda i Göteborg	4 303	4 241	4 189	4 556
- därav antal kremerade	3 466	3 355	3 348	3 740
- därav andel kremerade (i procent)	80,5	79,1	79,9	82,1
Antal begravningsceremonier i kapell/ceremonilokaler	1 478	1 500	1 603	1 738
Antal deltagare i begravningsceremonier sammanlagt	39 243	35 649	26 846	36 298
Antal deltagare i genomsnitt per begravningsceremoni	27	24	17	21

Val av sätt att begravas på

Totalt gravsattes 3 751 avlidna på begravningsplatserna i Göteborg under 2023, vilket är något färre än året innan. Vi erbjuder fyra olika gravskick, alltså sätt att begravas på, och så här fördelades de 3 751 avlidna på de fyra gravskicken 2023.

	2023	2022	2021		2023	
Kistgrav	610	684	688		Procent	
Urngrav	1 559	1 557	1 738		Kistgrav	16
Minneslund	1 075	1 140	1 056		Urngrav (aska)	42
Askgravlund	507	471	549		Minneslund (aska)	29
Summa	3 751	3 852	4 031	Askgravlund (aska)	13	

Fördelning per gravskick sedan 2002 (i procent)

Nya gravskick kommer till

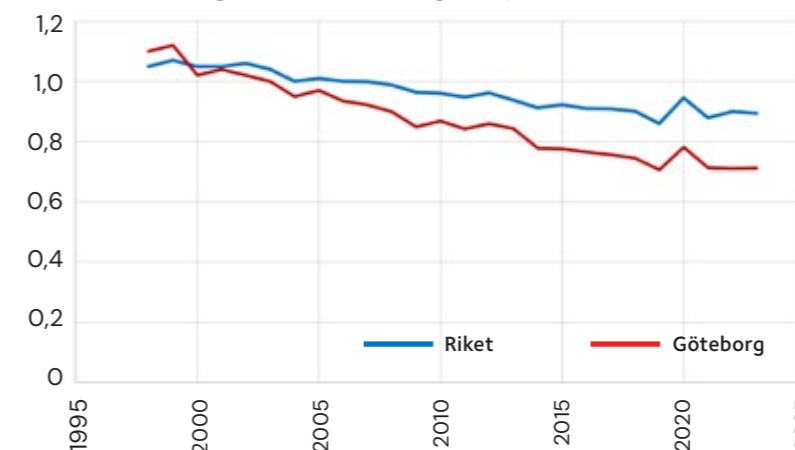
Kurvorna visar hur fördelningen på olika gravskick utvecklats sedan 2002. Fler väljer att gravsätta askor efter sina anhöriga i minnes- eller askgravlundar medan färre väljer att gravsätta askor i urngravar. En viktig skillnad mellan de båda gravskicken är att man inte ansvarar för skötsel eller uppsättning av gravsten vid gravsättning i minnes- och askgravlundarna. Att den lila kurvan visar på noll fram till 2008 beror på att vi innan dess inte hade gravskicket askgravlund i Göteborg.

Så stor andel av de avlidna i Göteborg kremeras (i procent)

Kremation är ett relativt nytt sätt att hantera våra avlidna i Sverige. Den första kremeringen ägde rum i ett provisoriskt krematorium i Stockholm år 1887. Året därefter, 1888, legaliserades kremation i Sverige genom regeringsbeslut. Landets andra krematorium låg på Östra kyrkogården i Göteborg och togs i bruk 1890. Det revs 1955. År 1979 kremerades mer än hälften av dem som avled i Sverige. 2023 kremerades 80,5 procent av de avlidna som var folkbokförda i Göteborg.

Källor: Sveriges kyrkogårds- och krematorieförbund (SKKF) och Göteborgs begravningssamfällighet

Relativ dödlighet i Göteborg respektive riket

Under 2023 avled 4 303 personer i Göteborg vilket motsvarade 0,71 procent av befolkningen. Motsvarande uppgift för 2022 var 4 241 personer vilket även det motsvarade 0,71 procent av befolkningen. Den relativa dödligheten steg till 0,78 procent det första stora pandemiåret 2020 men var lägre än normalt åren före och efter med 0,71 procent dödlighet i Göteborg år 2019, 2021 och 2022.

Ökat behov av särskilda gravplatser

Upplåtelseintäkten för gravplatser riktade mot Mekka ökade för varje år fram till 2020 då en topp med 192 upplåtna gravplatser nåddes. 2021 var siffran 168, 2022 var den 164 och 2023 var siffran 141. Gravplatser riktade mot Mekka finns på Billdals, Fridhems och Kvibergs begravningsplatser. Vi håller på att anlägga ytterligare platser i Billdal och planerar för en utbyggnad även i Tuve.

Så många gravar tar vi hand om

Det finns nära 118 600 gravar på Göteborgs begravningsplatser. Av dem skötte vi i begravningssamfälligheten nästan 40 procent under 2023, övriga tar gravrättsinnehavarna själva hand om.

År	Antal gravar vi sköter om
2023	46 995
2022	45 864
2021	44 336
2020	43 795
2019	43 445

OM begravningssamfälligheten

En del av Svenska kyrkan

Den som har begravningsansvaret i ett område kallas för huvudman. I Sverige är det församlingar inom Svenska kyrkan som har det ansvaret, utom i Stockholm och Tranås där kommunen har det.

Huvudmannen är skyldig att ordna gravplatser till alla som vid dödsfallet är folkbokförda inom det egna förvaltningsområdet. Huvudmannen ansvarar också för att det i närområdet finns särskilda gravplatser för dem som inte tillhör något kristet trossamfund.

Organisation

Göteborgs begravningssamfällighet bildades 1 januari 2018 i samband med att Göteborgs kyrkliga samfällighet ombildades till nio församlingar/pastorat och en enhet med ansvar för den samlade begravningsverksamheten i Göteborg.

Samfälligheten styrs av förtroendevalda inom Svenska kyrkans församlingar och pastorat i Göteborg.

Begravningsdelegerade är organisationens högsta beslutande organ och ledamöterna utses av och bland kyrkofullmäktiges ledamöter i de nio församlingarna/pastoraten i Göteborg. Begravningsdelegerade beslutar om övergripande mål och riktlinjer för verksamheten och utser en begravningsstyrelse. Begravningsstyrelsen leds av en kyrkoherde som utses av och bland de nio kyrkoherdarna i Göteborg.

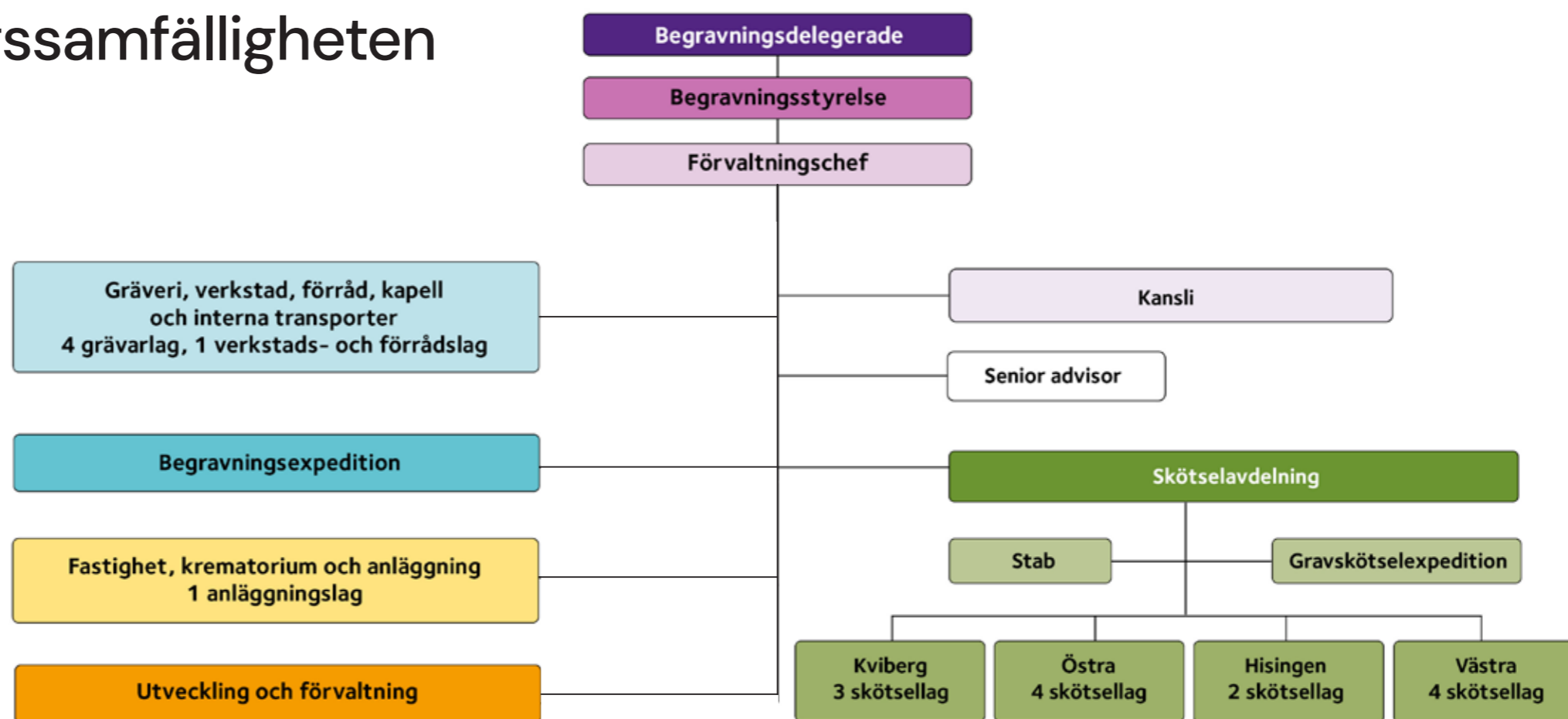
Begravningssamfälligheten leds av förvaltningschefen som 2023 hade en avdelningschef och åtta enhetschefer till sin hjälp.

Medarbetare

I begravningssamfälligheten arbetade 2023 cirka 200 tillsvidareanställda och under sommarhalvåret ytterligare ungefär 105 säsongsanställda samt 15 personer med tidsbegränsade anställningar.

Flertalet medarbetare arbetar med skötsel och underhåll ute på begravningsplatserna.

På krematoriet, bland grävorna, i verkstäder, i de sju kapellen, på våra expeditioner och kontor finns medarbetare i olika yrkeskategorier – krematorietekniker, gravgrävare, administratörer, kapellvaktmästare, lokalvårdare, planeringsingenjörer med flera. Begravnings-

Samfälligheten strävar efter en hållbar och hälsosam arbetsmiljö. Vi är övertygade om att vi som organisation då gör det bästa arbetet för göteborgarna.

Uppdrag

Göteborgs begravningssamfällighet ansvarar för begravningsverksamheten i enlighet med begravningslagen och förvaltar de allmänna begravningsplatserna i Göteborg. Dessutom erbjuder samfälligheten gravskötsel för enskilda. Ansvarsområdet överensstämmer med Göteborgs kommungräns.

Göteborgs begravningssamfällighet omfattar 36 aktiva begravningsplatser samt fyra där gravsättning inte längre sker. Totalt finns knappt 118 600 gravar, ett regionalt krematorium med sex ugnar, sju begravningskapell/ceremonilokaler, tio minneslundar och tio askgravlundar.

(Fortsättning på sidan 14)

Så här styrs Göteborgs begravningssamfällighet. Begravningsdelegerade är högsta beslutande organ och kan liknas vid kommunernas kommunfullmäktige.

Delegerade beslutar om budget och verksamhetsram samt utser en begravningsstyrelse.

Förvaltningen svarar för verksamhetsplan och detaljbudget.

Organisationen justerad.

I slutet av 2023 beslöt vi att åter justera organisationen en aning. Skissen ovan visar därför hur organisationen ser ut från 1 januari 2024.

Tre förändringar gjordes:

- Enheten begravningsexpedition och kapell renodlades genom att kapellverksamheten fördes över till enheten för gräveri, verkstad, förråd och interna transporter.
- Även förvaltningschefens roll renodlades genom att chefskapet för kansliet överfördes till tjänsten HR- och kanslichef.
- En tjänst som senior advisor infördes.

Enheten utveckling och förvaltning omfattar planeringsingenjörer, landskapsingenjör, planerare samt medarbetare som arbetar med gravvårdar, stensäkerhet och vanvårdade gravar.

Skötselavdelningen är uppdelad på fyra geografiska enheter som vardera har två till fyra skötsellag.

Rum för mångfald

Begravnings-samfälligheten är till för alla, oavsett vilken tro eller livsåskådning man har. För oss i samfälligheten är det viktigt att var och en känner sig välkommen och att allas behov av ett sista vilorum tillgodoses. Vi vill bidra till dialog och förståelse människor emellan även när sorg och död är närvarande.

Begravningsavgiften

Kostnaderna för begravningsverksamheten täcks av begravningsavgiften. 2023 uppgick den till 25,8 öre per intjänade 100 kronor. För 2024 blir motsvarande siffra 27,7 öre. Höjningen beror framför allt på ökade räntekostnader och stora underhållsåtgärder. Avgiften betalas av alla som är folkbokförda i Sverige och som betalar kommunal inkomstskatt. Begravningsavgiften bekostar bland annat rätt till gravplats i 25 år, kremation och lokal för begravningsceremoni utan religiösa symboler. Avgiften är enhetlig i hela landet, undantaget Stockholm och Tranås, där kommunerna är huvudman för begravningsverksamheten. Begravningsavgiften fastställs och fördelas av Kammarkollegiet inför varje nytt kalenderår.

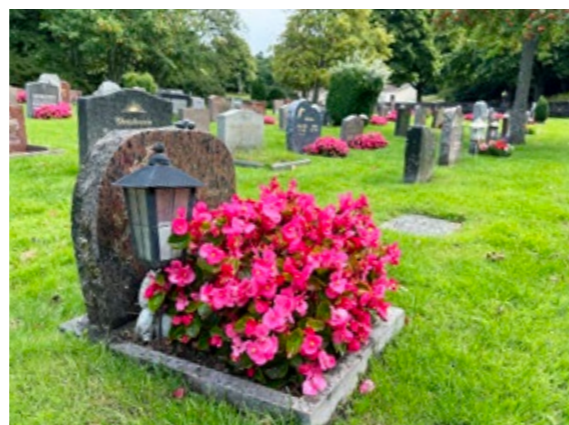
Begravningsombud

Länsstyrelsen utser begravningsombud. Deras uppgift är dels att se till att personer som inte tillhör Svenska kyrkan får sina intressen tillgodosedda, dels att granska begravningsverksamhetens ekonomi. Ombuden deltar vid begravningsstyrelsens sammanträden. Läs mer på sidan 18.

Regelverk och styrning

Eftersom begravningsverksamheten är en skattefinansierad offentlig verksamhet lyder vi under relevant lagstiftning som reglerar offentlig verksamhet, exempelvis förvaltningslagen, kulturmiljölagen, lagen om offentlig upphandling, offentlighets- och sekretesslagen. Utöver lagar och förordningar följer begravnings-samfälligheten inomkyrkliga regelverk som kyrkoordningen och Svenska kyrkans bestämmelser där de är tillämpliga. Samfälligheten är medlem i Svenska kyrkans arbetsgivarorganisation och tillämpar Svenska kyrkans kollektivavtal.

Begravningsdelegerade har fastställt styrande dokument för styrelsens och förvaltningens arbete. Vision, övergripande mål och budget implementeras successivt i verksamheten. Att säkra tillgången på begravningsmark är ett högt prioriterat område.

Begravningsavgiften betalas via skattsedeln av alla som är folkbokförda i Sverige. Avgiften bekostar bland annat rätt till gravplats i 25 år.

Miljö- och hållbarhetsarbete

Begravnings-samfälligheten använder miljöledningssystemet Svensk miljöbas. Systemet innebär att vi kontinuerligt förbättrar vårt miljöarbete.

Vår huvudsakliga påverkan på klimatet kommer från transporter och arbetsfordon, samt fram till 2023 användningen av fossil olja i den gamla krematoriedelen. Under 2023 slutfördes arbetet med att byta ut ugnarna där mot två nya som drivs med det förnybara bränslet rapsmetylster, RME, vilket tagit oss ett stort steg närmare målet fossilfri verksamhet 2030. Krematorieverksamheten är tillståndspliktig enligt miljöbalken och vi har tillstånd att utföra 10 000 kremationer per år.

Sedan 2020 gör vi en klimatredovisning. I redovisningen tar vi med användning av drivmedel, stödbränsle till krematoriet, inköpt energi, avfall till förbränning, tjänsteresor, transporter till och från den egna verksamheten och utsläpp från produktion av drivmedel och stödbränsle. De redovisade utsläppen för 2023 blev cirka 490 ton koldioxidkvalenter. Sedan 2020 har utsläppen minskat med cirka 33 procent. Den största minskningen står krematoriets övergång till RME för. Även utsläppen från drivmedel har gått ner något för att vi bytt en stor mängd bensindrivna småmaskiner mot batteridrivna.

Under 2023 har vi arbetat med att ta fram en handlingsplan för vårt arbete med biologisk mångfald. Vi arbetar också kontinuerligt med att bekämpa främmande invasiva arter som växer på våra begravningsplatser.

Samfällighetens ekonomi 2023

Den formella årsredovisningen för 2023 med tillstyrkt revisionsberättelse publiceras på vår hemsida www.svenskakyrkan.se/gbs. I denna rapport finns den ekonomiska grundinformationen i sammanfattad form.

Så finansieras verksamheten

Begravnings-samfälligheten omfattar

- den lagbundna begravningsverksamheten,
- serviceverksamhet som utgörs av gravskötsel och namnplaketter privatpersoner betalar för,
- näringsverksamhet som innefattar uthyrning av fastigheter och mark som är skattepliktig,
- uthyrning av fastigheter som ej är skattepliktig.

Begravningsverksamheten finansieras till största delen av den begravningsavgift som betalas av alla som är folkbokförda i Sverige. Avgiften är enhetlig i hela landet och fastställs och fördelas av Kammarkollegiet inför varje nytt kalenderår.

Samfällighetens ekonomiska trygghet garanteras genom att vi finansieras av den obligatoriska begravningsavgiften. Meningen är att verksamheten varken ska ge över- eller underskott. Om det ändå uppstår så regleras detta av Kammarkollegiet genom en justering av begravningsavgiften två år i efterhand. Det innebär samtidigt att det inte uppstår något eget kapital för begravningsverksamheten och soliditeten blir därmed jämförelsevis låg. Under 2023 uppgick den till 1,4 procent. Det egna kapital som finns hör till de verksamheter som inte är begravningsverksamhet.

Årets resultat och ställning

Årets resultat som redovisas i resultaträkningen visar resultatet från verksamheter som inte ingår i begravningsverksamheten, det vill säga service- och näringsverksamhet med mera. Resultatet är ett underskott med -205 tkr (tusen kronor), vilket avviker med -1 015 tkr jämfört med det budgeterade avkastningskravet +810 tkr. Eget kapital inom service- och näringsverksamheten uppgår efter årets resultat till +7 750 tkr.

Resultatet för begravningsverksamheten är +10 425 tkr och har enligt Svenska Kyrkans redovisningsmodell bokförts som en skuld i bokslutet. Skulden kommer att regleras i samband med att begravningsavgiftens storlek för år 2025 beräknas. Den begravningsavgift som redovisas som intäkt i resultaträkningen motsvarar det belopp som erfordrats för att bedriva årets begravningsverksamhet. Årsresultatet för begravningsverksamheten blir med andra ord redovisningsmässigt alltid noll.

Kommentarer till årets resultat

Sammantaget för hela begravnings-samfälligheten är årets budgetavvikelse +9,4 mkr (miljoner kronor). Avvikelsen kan sammanfattas med 6,6 mkr mer intäkter och 2,8 mkr lägre kostnader inräknat finansiella poster.

Mer intäkter än budgeterat förklaras till största delen av fler avtalskremationer för andra huvudmän (1,5 mkr), statsbidrag i form av retroaktivt elstöd (1,5 mkr), statsbidrag för sjuklönekostnader (0,3 mkr), sålda maskiner (1,3 mkr), skötsel av gravar (0,5 mkr), utdelning för den fond som skapades för att bidra till skötsel av allframtidigravar (-0,2 mkr) och inlåningsränta (0,9 mkr).

Kostnaderna inrymmer både positiva och negativa avvikelser. Personalkostnaderna är högre än budget (-0,5 mkr). I personalkostnaderna ingår att det nya avtalet för anställda inom Svenska kyrkan innebär en nivåökning som var högre än budgeterat. Övriga kostnader är däremot lägre än budget (4,5 mkr) medan räntekostnader överskrider budget (1,0 mkr).

Inför budget 2023 befarades stora kostnadsökningar för energi och drivmedel, eldningsolja, vatten och avlopp samt renhållning. Kostnadsutveckling inom dessa områden har dock varit lägre än befarat. 3 mkr erhöles särskilt för dessa ändamål, men 1,7 mkr har inte nyttjats.

Särskilda öknings av budget gjordes även för underhåll av mark, utvändig VA och utvändiga elinstallationer med 7,2 mkr och av dessa har 1,5 mkr inte tagits i anspråk. Till största delen beror det på att åtgärder kunnat genomföras med egen personal.

Ordinarie anslag för underhåll av byggnader visar ett överskott på 1 mkr. Övriga positiva avvikelser är köpta tjänster av exempelvis konsulter, administration från stiftet och ersättning till Göteborgs stad för ramavtal som avviker mot budget med +2,1 mkr.

Poster som överskridit budget är plantor och granris (-1,1 mkr), underhåll av ugnar i krematoriet (-1,5 mkr) transporter av stoft och aska (-1 mkr) samt larm och brandskydd (-0,7 mkr). En central budgetreserv med +2 mkr kompenserar delvis de anslag som överskridit budget.

Investeringsutgifter under 2023 har uppgått till 57,8 mkr och det budgeterade anslaget var

(Fortsättning på sidan 16)

81,4 mkr. Det mest omfattande projektet under 2023 har varit utbyte av ugnar i det gamla krematoriet, 27 mkr, som också är färdigställt.

Billdal och Tuve är andra större pågående projekt, som har nyttjat 12 mkr under året. Maskiner och fordon har inhandlats för 8 mkr. Huvudorsaken till att investeringsanslaget

inte nyttjas fullt ut beror till största delen på omprioriteringar. Projektet utbyggnad av begravningsplatser i Tuve har förskjutits framåt (22 mkr) medan projektet för fler gravplatser i Billdal har tidigare lagts (-2 mkr).

Nio av investeringsprojekten fortsätter 2024. ■

Resultaträkning

	2023	2022	2021	2020	2019
Verksamhetens intäkter (tkr)					
Begravningsavgift	207 598	187 121	173 621	176 244	174 850
Övriga verksamhetsintäkter	42 682	38 407	38 137	37 577	41 642
Summa verksamhetens intäkter	250 280	225 528	211 758	213 821	216 492
Verksamhetens kostnader					
Personalkostnader	-125 648	-115 388	-112 699	-110 364	-110 657
Övriga kostnader	-110 233	-104 302	-95 620	-100 107	-102 995
Summa verksamhetens kostnader	-235 881	-219 690	-208 319	-210 471	-213 652
Verksamhetens resultat	14 399	5 838	3 439	3 349	2 840
Finansnetto	-14 468	-3 370	-1 801	-2 219	-2 087
Resultat efter finansiella poster	-69	2 468	1 638	1 131	752
Skatt på näringsverksamhet	-136	-125	-145	4	-22
Årets resultat	-205	2 343	1 493	1 134	730

Balansräkning

	2023	2022	2021	2020	2019
TILLGÅNGAR (tkr)					
Anläggningstillgångar					
Materiella anläggningstillgångar	485 072	449 982	442 955	448 483	452 999
Finansiella anläggningstillgångar	28 210	29 565	28 210	28 210	28 211
Summa anläggningstillgångar	513 282	479 547	471 165	476 693	481 210
Omsättningstillgångar					
Kortfristiga fordringar	10 183	5 059	5 983	6 544	12 487
Kassa och bank	45 222	18 339	27 881	24 283	19 756
Summa omsättningstillgångar	55 405	23 398	33 864	30 827	32 243
SUMMA TILLGÅNGAR	568 687	502 945	505 029	507 520	513 453
EGET KAPITAL OCH SKULDER					
Eget kapital	7 750	7 955	5 612	4 119	2 985
Långfristiga skulder	371 053	347 934	280 340*	403 526*	466 244
Kortfristiga skulder	189 884	147 055	219 077*	99 875*	44 224
SUMMA EGET KAPITAL OCH SKULDER	568 687	502 945	505 029	507 520	513 453

* Från och med 2021 har redovisningsprincipen förändrats mellan lång- och kortfristiga skulder till kreditinstitut. Även jämförelseåret 2020 räknades då om.

Flerårsöversikt

	2023	2022	2021	2020	2019
Allmänna förutsättningar					
Medelantalet anställda (heltidstjänster)	232	224	222	218	215
Resultat (tkr)					
Verksamhetens intäkter	250 280	225 528	211 757	213 821	216 492
Verksamhetens resultat	14 398	5 838	3 439	3 349	2 840
Resultat från finansiella investeringar	-14 468	-3 370	-1 801	-2 219	-2 087
Årets resultat	-205	2 343	1 493	1 134	730
Begravningsverksamhetens nettokostnader	207 598	187 121	173 621	176 243	174 850
Personalkostnader/verksamhetens intäkter (%)	50,2	51,2	53,2	51,6	51,1
Av- och nedskrivningar/verksamhetens intäkter (%)	9,0	9,9	10,5	10,3	9,5
Ekonomisk ställning					
Eget kapital (tkr)	7 750	7 955	5 612	4 119	2 985
Soliditet (procent)	1,4	1,6	1,1	0,8	0,6
Likviditet (procent)	29,2	15,9	15,5*	30,9*	72,9

* Likviditeten påverkas av ändrad redovisningsprincip för kort- respektive långfristiga skulder, se föregående sida.

DEFINITIONER:

Begravningsverksamhetens nettokostnader:

Begravningsverksamhetens totala kostnader minus övriga intäkter och ränteutgifter.

Personalkostnader/verksamhetsintäkter:

Uppgiften beräknas som resultaträkningens personalkostnader dividerat med verksamhetens intäkter.

Av- och nedskrivningar/verksamhetens intäkter:

Beräknas som av- och nedskrivningar av anläggningstillgångar dividerat med verksamhetens intäkter.

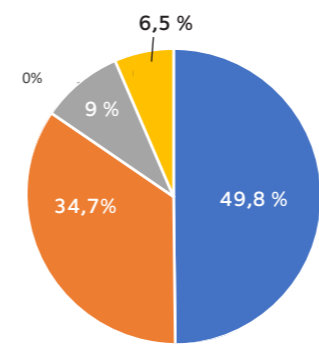
Soliditet:

Uppgiften beräknas som utgående eget kapital dividerat med balansomslutningen (totala tillgångar i balansräkningen).

Likviditet:

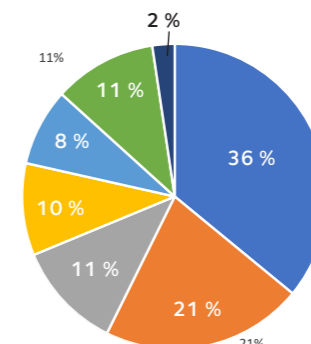
Uppgiften beräknas som utgående omsättningstillgångar dividerat med kortfristiga skulder.

Kostnader totalt, 252 miljoner*

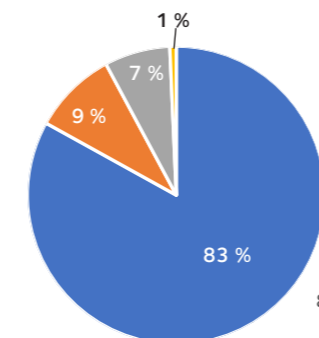

* Summan skiljer sig från motsvarande siffra i resultaträkningen eftersom räntekostnader på 16,3 miljoner är medräknade här.

Specifikation övriga kostnader, 88 miljoner

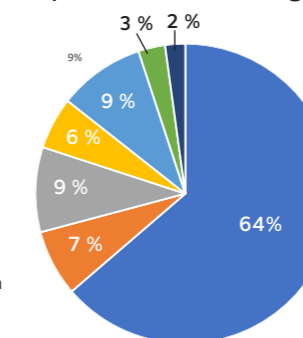

Intäkter totalt, 263 miljoner* kronor

* Summan skiljer sig från motsvarande siffra i resultaträkningen eftersom begravningsverksamhetens resultat på +10,4 miljoner samt finansiella intäkter på 1,8 miljoner är medräknade här.

Specifikation övriga intäkter, 19 miljoner

Begravningsstyrelsen

Eric Muhl
ordförande

Ann-Marie Ericson (S)
första vice ordförande

Sten Janson (POSK)
andre vice ordförande

Magnus Nilsson (S)

Reino Kedegård (S)

Mauritz Palm (POSK)

Kent Wikström (POSK)

Gunilla Gjöthlén (ÖKA)

Tomas Rosenlundh (ÖKA)

Så utses delegerade och styrelse

Begravningsdelegerade utses av församlingar och pastorat i Göteborg. Delegerade utser i sin tur begravningsstyrelsen. Under 2023 sammanträdde begravningsdelegerade tre och styrelsen nio gånger.

I maj deltog de förtroendevalda i en rundtur som gick till den nya minnes- och askgravlunden i Torslanda samt till Lundby och Tuve kyrkogårdar. Mer information om demokratin i begravnings-samfälligheten hittar du på vår hemsida:

www.svenskakyrkan.se/gbs/demokrati

Mandatfördelningen 2022–2025 ser ut så här:

- Askims församling:** 2 ledamöter, 2 ersättare
- Backa pastorat:** 3 ledamöter, 2 ersättare
- Carl Johans pastorat:** 6 ledamöter, 3 ersättare
- Domkyrkopastoratet:** 7 ledamöter, 4 ersättare
- Lundby församling:** 5 ledamöter, 3 ersättare
- Nylöse pastorat:** 4 ledamöter, 2 ersättare
- Torslanda-Björlanda församling:** 2 ledamöter, 2 ersättare
- Västra Frölunda pastorat:** 5 ledamöter, 3 ersättare
- Örgryte pastorat:** 5 ledamöter, 3 ersättare

Begravningsombud

Begravningsombud tillsätts av Länsstyrelsen. Deras huvuduppgifter är att tillvarata intresset för dem som inte tillhör Svenska kyrkan samt att kontrollera att begravningsavgiften används på rätt sätt. 2023 utsåg länsstyrelsen två nya begravningsombud, **Anders Ljung** och **Marie Louise Nord**, för perioden 1 januari 2023–31 december 2026. Du hittar kontaktuppgifter och kan läs mer på svenskakyrkan.se/gbs/begravningsombud

Mer information på vår webbsida

Söker du ytterligare information kring vår verksamhet eller organisation rekommenderar vi varmt ett besök på vår webbsida: www.svenskakyrkan.se/gbs

Svenska kyrkan

GÖTEBORGS
BEGRAVNINGSSAMFÄLLIGHET

031-731 80 80

www.svenskakyrkan.se/gbs

Organisationsnummer: 252004-9020